

Nuttige soorten in je bloemenrand

Bloemenranden vind je in alle kleuren, geuren en formaten. Ze worden aangelegd om verschillende redenen: voor akkervogels en bestuivers, als erosiestrook of bufferstrook, om het landschap op te fleuren en voor het aantrekken van biologische bestrijders. Deze laatste maken het extra interessant! Doordat ze plaaginsecten bestrijden, kan je als landbouwer het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verminderen.

Leen Vervoort en Ine Deroo, Boerennatuur Vlaanderen

In dit artikel *zoemen* we verder in op deze nuttige insecten en welke bloemsoorten ze het liefst bezoeken.

Functionele bloemenranden

Nuttige insecten zijn cruciale soorten voor de landbouw. Onder nuttige insecten verstaan we niet enkel bestuivers (waarvan honingbijen en hommels de bekendste zijn), maar ook biologische bestrijders (ook natuurlijke vijanden genoemd). Door het aanleggen van een bloemenrand creëer je een habitat voor de biologische bestrijders.

Deze insecten bestrijden schadelijke plaaginsecten tot zeker 50 meter in de aanpalende teelt en leveren zo een nuttige en gratis dienst. Dit principe noemen we functionele agrobiodiversiteit.

Geschikt bloemenmengsel kiezen

Bloemenmengsels bestaan in duizenden- en-een samenstellingen. Je kan kiezen voor mengsels die zo in de handel te verkrijgen zijn, maar je kunt ook zelf een mengsel samenstellen. Inheemse soorten combineren heeft dan de voor-

keur. Een goed bloemenmengsel bestaat uit minstens tien soorten die elk op een ander tijdstip in bloei komen. Wanneer je een meerjarig mengsel zaait, wat de voorkeur heeft, zal je bloei hebben van eind april-midden mei tot en met oktober. Meerjarige mengsels bestaan steeds uit een combinatie van een- en meerjarige soorten. Gezien de twee- of meerjarige pas beginnen bloeien vanaf het tweede jaar, zorgen de eenjarige soorten al voor bloei in het eerste jaar.

We lijsten hier enkele geschikte een- en meerjarige soorten op. Gezien verschillende biologische bestrijders een korter mondstuk hebben dan bijvoorbeeld bijen, zijn plantsoorten met ondiepe bloemen (en nectar) of extraflorale nectar uitermate geschikt. *Facelia* (ook wel *bijenbrood* genoemd) is bijvoorbeeld zeer geschikt als nectarbron voor bijen, maar voor veel biologische bestrijders is deze nectar onbereikbaar. ▶

Enkele een- en tweejarige planten:

Gele ganzenbloem. Deze bloem biedt rijkelijk nectar en stuifmeel. Bijen en zweefvliegen bezoeken ze graag. (Bloei: juni-augustus).

Korenbloem. Deze wordt zowel bezocht door bestuivers als door biologische bestrijders. Ze biedt nectar voor bestuivers en extraflorale nectar op de bloemknoppen voor biologische bestrijders. (Bloei: juni-augustus).

Komkommerkruid. Deze plant is geliefd bij hommels, bijen en zweefvliegen. (Bloei: mei-oktober).

Wilde peen. Deze tweejarige scherm-bloemige biedt toegankelijke nectar, en wordt uitvoerig bezocht door biologische bestrijders en andere insecten met korte tong. (Bloei: juni-september).

Slangenkruid. Deze tweejarige wordt vooral bezocht door hommels en bijen, maar je vindt er ook vaak roofwantsen op terug. (Bloei: juli-oktober).

Enkele meerjarige planten:

Grote klaproos. Deze kortbloeiende bloem vormt een rijke bron van stuifmeel, en wordt graag bezocht door bijen en zweefvliegen. (Bloei: juni – augustus).

Heggewikke. Deze plant is een vlin-derbloemige, zoals de klavers. Het feit dat deze plant ook extraflorale nectar aanbiedt op steunblaadjes, maakt hem uitermate geschikt voor biologische bestrijders. (Bloei: juni – augustus).

Muskuskaasjeskruid. Deze plant heeft grote, open bloemen waardoor allerlei insecten zich kunnen voeden. (Bloei: juni – augustus).

Margriet. Deze plant is met name geschikt voor zweefvliegen, maar wordt ook door een reeks andere insecten bezocht. (Bloei: juni – augustus).

Venkel. Deze schermbloemige is een zeer geschikte bron van eenvoudig toegankelijke nectar en wordt dus frequent bezocht door allerlei biologische bestrijders. (Bloei: augustus – oktober).

Naast het doel van je bloemenrand, moet je ook rekening houden met het bodemtype en met de gewassen die je wil telen op het aanpalende perceel. Het is belangrijk dat je de 'juiste' insecten aantrekt en niet potentieel schadelijke insecten voor je gewas. Zo zal wilde peen zaaien in de rand naast een wortelveld nefast zijn, gezien deze ook de wortelvlieg aantrekt.

Nuttige insecten herkennen

Om de diensten van biologische bestrijders bij het bestrijden van plaaginsecten ten volle te kunnen benutten, is het essentieel dat je ze als landbouwer herkent. We sommen er hier enkele op.

Gaasvlieg. De meeste adulten voeden zich met pollen, nectar en honingdauw. De larven daarentegen kunnen zich voeden met allerlei plaaginsecten zoals bladluizen, wolluizen, tripsen, spintmijten, witte vliegen, cicaden, eitjes en larven van allerlei schadelijke vlinders.

Lieveheersbeestje. Zowel de larven als de adult lieveheersbeestjes zijn carnivoor. Ze voeden zich met bladluizen, bladvlooiën, keverlarven, mijten en andere zachte ongewervelden.

Roofwants. De bloemenwantsen zijn de belangrijkste roofwantsenfamilie voor biologische plaagbestrijding omdat ze een grote behoefte hebben aan voedsel en het jaar rond aanwezig zijn. De adulten voeden zich in het voorjaar eerst met stuifmeel, maar schakelen over op dierlijke prooien van zodra die er zijn. Ook de nimfen voeden zich met allerlei plaaginsecten zoals bladluizen en bladvlooiën.

Randenrijk in de Wase Polder

In het Waasland gaan we binnen het Leader-project 'Randenrijk' met enkele landbouwers aan de slag om biologische bestrijders en plaaginsecten te monitoren in gewassen langs bloemenranden. De gezaaide bloemmengsels werden afgestemd op de aanpalende gewassen en bevatten autochtoon zaaigoed en inheemse soorten. ■

Aanleg en beheer in 't kort

Keuze bloemmengsel?
In functie van het doel

Zaaidatum?
Bij voorkeur in het najaar (september).
In het voorjaar: maart-april

Zaaidichtheid?
15 kg/ha

Zaaidiepte?
Maximaal 7 mm

Zaaimethode?
Manueel of machinaal

Maaibeheer?
Maaien in najaar na bloei

Hoge onkruidruk?
Vals zaaibed

Vergoeding?
Ecoregeling BUB bij ALZ of een beheerovereenkomst bij VLM

Meer info op www.boerennatuur.be/fabgids
en www.boerennatuur.be/randenrijk
Vragen? Contacteer leen.vervoort@boerennatuur.be of ine.deroo@boerennatuur.be

Vlaamse
overheid

